

Brüssel, 11. detsember 2023
(OR. en)

16761/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0389(NLE)

SCH-EVAL 258
FRONT 416
COMIX 585

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 11. detsember 2023

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 16155/23

Teema: Nõukogu rakendusotsus, milles esitatakse soovitus, mis käsitleb 2022. aastal **Portugalis välispiiride haldamise** valdkonnas Schengeni *acquis*' kohaldamise hindamise käigus tuvastatud puuduste kõrvaldamist

Delegatsioonidele edastatakse 10.–11. detsembril 2023 toimunud nõukogu istungil vastu võetud nõukogu rakendusotsus, milles esitatakse soovitus, mis käsitleb 2022. aastal Portugalis välispiiride haldamise valdkonnas Schengeni *acquis*' kohaldamise hindamise käigus tuvastatud puuduste kõrvaldamist.

Vastavalt nõukogu 7. oktoobri 2013. aasta määruse (EL) nr 1053/2013 artikli 15 lõikele 3 edastatakse see soovitus Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele.

Nõukogu rakendusotsus, milles esitatakse

SOOVITUS,

**mis käsitleb 2022. aastal Portugalis välispiiride haldamise valdkonnas Schengeni *acquis*'
kohaldamise hindamise käigus tuvastatud puuduste kõrvaldamist**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 7. oktoobri 2013. aasta määrust (EL) nr 1053/2013, millega kehtestatakse hindamis- ja järelvalvemehhanism Schengeni *acquis*' kohaldamise kontrollimiseks ja tunnistatakse kehtetuks täitevkomitee 16. septembri 1998. aasta otsus, millega luuakse Schengeni hindamis- ja rakendamiskomitee,¹ eriti selle artikli 15 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) 2022. aasta novembris korraldati Portugalis välispiiride haldamise valdkonnas Schengeni *acquis*' kohaldamise hindamine. Pärast hindamist võeti komisjoni rakendusotsusega [C(2023) 4300] vastu aruanne, mis sisaldab järeldusi ja hinnanguid ning milles on loetletud hindamise käigus kindlaks tehtud parimad tavad ja puudused.

¹ ELT L 295, 6.11.2013, lk 27.

- (2) Tuleks esitada soovitused, milliseid parandusmeetmeid Portugal peab hindamise käigus tuvastatud puuduste kõrvaldamiseks võtma. Arvestades, kui oluline on järgida Schengeni *acquis*'d, eelkõige välispiiride kaitse ja riiki sisenevate isikute kontrollimise valdkonnas, tuleks esmajärjekorras rakendada soovitused, mis on seotud Euroopa integreeritud piirihalduse riikliku juhtimisega (1), asutustevahelise koostööga (4), riskianalüüsiga (8), riigi olukorrapildiga (13), inimressurssidega (15), eri- ja täienduskoolitusega (16 ja 17) ning dokumendipettuste avastamisega (18 ja 19).
- (3) Käesolev otsus tuleks edastada Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele.
- (4) Nõukogu määrust (EL) 2022/922¹ kohaldatakse alates 1. oktoobrist 2022. Koosõlas kõnealuse määruse artikli 31 lõikega 3 tuleks hindamisaruannete ja soovituste järeelmeetmed ja järelevalvetoimingud alates tegevuskavade esitamisest ellu viia määruse (EL) 2022/922 kohaselt.
- (5) Nõukogu määruse (EL) nr 2022/922 artikli 21 lõike 1 kohaselt peaks Portugal kahe kuu jooksul alates käesoleva otsuse vastuvõtmisest koostama tegevuskava kõikide soovituste rakendamiseks ja hindamisaruandes nimetatud puuduste kõrvaldamiseks. Portugal peaks esitama selle tegevuskava komisjonile ja nõukogule,

¹ Nõukogu 9. juuni 2022. aasta määrus (EL) 2022/922, mis käsitleb Schengeni *acquis*' kohaldamise kontrollimiseks hindamis- ja järelevalvemehhanismi kehtestamist ja toimimist ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1053/2013 (ELT L 160, 15.6.2022, lk 1).

SOOVITAB JÄRGMIST:

Portugal peaks:

1. **Euroopa integreeritud piirihaldus:** seadma kiiresti sisse piirikontrolli (kontrollid piiril ning patrull- ja vaatlustegevus) strateegilise koordineerimise ning eraldama piisaval arvul koolitatud töötajaid, et tagada Euroopa integreeritud piirihalduse tulemuslik juhtimine ning sidus riiklik ülevaade ja selliste horisontaalsete piirikontrolli funktsioonide koordineerimine, nagu kvaliteedikontrolli mehhanism, haavatavuse hindamine, menetluste ühtne kohaldamine, koolitus, riskianalüüs ja teabehaldus;
2. **Riiklik kvaliteedikontrolli mehhanism ja haavatavuse hindamine:** tagama kõiki piirihaldusega tegelevaid riigiasutusi hõlmava riikliku kvaliteedikontrolli mehhanismi tulemusliku rakendamise; tagama, et piirikontrollimenetlusi hinnatakse süstemaatiliselt riikliku kvaliteedikontrolli mehhanismi alusel pärast sisserände- ja piiriteenistuse pädevuse lõppemist ja üleandmist;
3. **Riiklik kvaliteedikontrolli mehhanism ja haavatavuse hindamine:** looma riiklikul tasandil vajaliku suutlikkuse, et esitada kõik nõutud andmed, mis on seotud haavatavuse hindamisega, eeskätt õhupiirivalvega ja piirikontrollisuutlikkuse planeerimisega;

4. **Asutustevaheline koostöö:** tagama tulemusliku koostöö kõigi piirihalduses osalevate riigiasutuste vahel, eelkõige rakendades EUROSURI koostööprotokolli sätteid ning sisserände- ja piiriteenistuse ning maksu- ja tolliameti vahelist koostööd käsitleva protokolli sätteid ning sõlmides konkreetseid kokkulepped ja koostades iga-aastased tegevuskavad, mis sisaldavad selgeid meetmeid, vastutavaid asutusi, tähtaegu, järelevalvemehhanismi, hindamist ja parandusmeetmeid, et järgida määruse (EL) 2019/1896 (mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet)¹ artikli 12 lõiget 1 koostoimes artikli 3 lõike 1 punktiga e ja artikli 7 lõikega 1;
5. **Riskianalüüs:** kehtestama standardmenetluse ja seda rakendama, et töötada välja õhu- ja merepiiridel tehtavate kontrollidega seotud riskianalüüsitooted, eelkõige välispiiri ületavate isikute ja transpordivahenditega seotud riskiprofiilid ja näitajad, mida kõik asjaomased sidusrühmad peavad rakendama;
6. **Riskianalüüs:** töötama välja ühise integreeritud riskianalüüsi mudeli kohase riskianalüüsi riikliku meetoodika, mis käsitleb kontrolle piiril ning patrull- ja vaatlustegevust ja hõlmab kõiki piirikontrolliga tegelevaid riigiasutusi, et tagada ühine lähenemisviis riskianalüüsile asutuste organisatsioonilise struktuuri kõigil tasanditel, ning seda meetoodikat rakendama;
7. **Riskianalüüs:** töötama välja riikliku strateegilise riskianalüüsitoote, mis hõlmab piiril tehtavaid kontrolle ning patrull- ja vaatlustegevust;

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1896, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1052/2013 ning (EL) 2016/1624 (*ELT L 295, 14.11.2019, lk 1–131*).

8. **Riskianalüüs:** tagama riskianalüüsi praktilise rakendamise kestlikkuse ja ühetaolisuse, tehes järgmist: töötama välja riikliku riskianalüüsi koolitusprogrammi, mis põhineb ühisel integreeritud riskianalüüsi mudelil ja on kättesaadav analüütikutele kõigil tasanditel, ning seda rakendama; suurendama riskianalüüsi ülesandeid täitvate töötajate arvu asjaomaste piirikontrolliasutuste organisatsioonilise struktuuri kõigil tasanditel; kehtestama standardkorra riskianalüüsitoodete jagamiseks kõigi asjaomaste sidusrühmade organisatsioonilise struktuuri kõigi tasandite vahel, nagu on ette nähtud Schengeni piirieskirjade¹ artiklites 15 ja 16;
9. **Riskianalüüs:** rakendama riigi piirivalvejõududes (Guarda Nacional Republicana) ühist integreeritud riskianalüüsi mudelit, et teha patrull- ja vaatlustegevuse jaoks riskianalüüsi, nagu on sätestatud määruse (EL) 2019/1896 (mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet) artikli 29 lõikes 1;
10. **EUROSUR:** tagama, et kõigist piiril tehtud kontrollide käigus avastatud juhtumitest teatatakse riiklikule koordineeritud keskusle peaaegu reaalajas;
11. **EUROSUR:** töötama välja EUROSURi tegevuskihi, lisades asjakohase teabe kõigilt mereseirega tegelevatelt riiklikelt asutustelt (merepolitsei, merevägi ja õhujõud);
12. **EUROSUR:** töötama välja EUROSURi analüütilise kihi ja sisestama sinna teavet kooskõlas määruse (EL) 2019/1896 (mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet) artikli 24 lõike 1 punktiga c;
13. **Riigi olukorrapilt:** koostama tervikliku ja täieliku riikliku olukorrapildi, lisades sellesse asjakohase teabe kõigilt asjaomastelt piirikontrolliga tegelevatelt asutustelt (sisserände- ja piiriteenistus, merepolitsei, merevägi, õhujõud) kooskõlas määruse (EL) 2019/1896 (mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet) artikli 25 lõike 2 punktiga e;

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/399, mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (Schengeni piirieskirjad) (kodifitseeritud tekst) (*ELT L 77, 23.3.2016, lk 1*).

14. **Riiklik suutlikkuse arenduskava:** koostama riikliku suutlikkuse arenduskava, mis sisaldab asjakohaseid andmeid kõigilt piirihaldusega tegelevatelt riigiasutustelt;
15. **Inimressursid:** tagama riikliku strateegilise inimressursside kava alusel piisava arvu töötajaid, et rakendada välispiiridel tõhusat, kõrgetasemelist ja ühtset piirikontrolli;
16. **Eri- ja täienduskoolitus:** seadma sisse korrapärase ja süstemaatilise täienduskoolituse süsteemi piirikontrollimenetluste, sealhulgas dokumendiekspertiisi vallas ning tagama riiklikul tasandil suutlikkuse piirivalvuritele korrapäraselt täienduskoolitust pakkuda; tagama, et Frontexi korraldatud erikoolitustel saadud teadmisi levitatakse nõuetekohaselt asjaomaste töötajate seas;
17. **Eri- ja täienduskoolitus:** arendama edasi riikliku julgeolekupolitsei (Polícia de Segurança Pública) ja piirivalvejõudude (Guarda Nacional Republicana) koolitusprogramme vastavalt Frontexi ühisele tuumõppekavale, et pakkuda piisaval tasemel teadmisi ja oskusteavet piiril tulemuslike kontrollide tegemiseks ning patrull- ja vaatlustegevuseks kooskõlas Schengeni piirieskirjadega; koolitus peaks toimuma korrapäraselt vastavalt igal aastal koostatavale kavale; koolitusel tuleks muu hulgas käsitleda piiril tehtavaid esimese ja teise astme kontrole, riskianalüüsi, dokumendipettuste avastamist, seadmete kasutamist ja muid asjakohaseid teemasid;
18. **Dokumendipettuste avastamine:** tagama, et kõigis piiripunktides oleks piisav arv väljaõppinud dokumendieksperte;
19. **Dokumendipettuste avastamine:** tagama, et kõigis piiripunktides oleksid olemas kõik seadmed, mida on vaja esimese ja teise astme kontrollide käigus dokumendipettuste avastamiseks, ja et neid seadmeid kasutataks süstemaatiliselt selleks, et tagada suutlikkus dokumendipettusi tuvastada;

20. **Patrull- ja vaatlustegevuses kasutatavad seadmed:** kehtestama kava patrull- ja vaatlustegevuses kasutatavate mobiilsete vahendite soetamiseks, hooldamiseks ja ajakohastamiseks ning seda kava rakendada, samuti kava kohaselt seadmeid ajakohastama, kasutades tõhusalt ära ELi rahastamisvahendeid;
21. **Hädaolukorra lahendamise plaan:** läbi vaatama riikliku hädaolukorra lahendamise plaani ja lisama sinna kõik vajalikud osad, mida on tarvis, et igakülgset reageerida välispiiridel tekkida võivatele hädaolukordadele;
22. **Piiril tehtavate kontrollide kvaliteet ja kord:** parandama kolmandate riikide kodanike esimese astme kontrollide kvaliteeti ning tagama piiril tehtavate kontrollide ühtselt kõrge taseme;
23. **Piiril tehtavate kontrollide kvaliteet ja kord:** kontrollima Schengeni piirieskirjade artikli 8 lõike 3 kohaselt põhjalikult neid kolmandate riikide kodanikke, kes kasutavad automaatse piirikontrolli väravaid;
24. **Piiril tehtavate kontrollide kvaliteet ja kord:** uuendama Passe-tarkvara, et tagada reisidokumentide autentsuse nõuetekohane kontroll vastavalt Schengeni piirieskirjade artikli 8 lõigetele 2 ja 3;
25. **Meeskonna ja reisijate nimekirjade kontroll merepiiridel:** töötama välja automatiseeritud lahenduse meeskondade ja reisijate nimekirjade kontrollimiseks, et teha tõhusat kontrolli merepiiril;
26. **Viisataotluste menetlemine piiril:** tagama, et ELi kodanike pereliikmetele väljastatakse viisad piiril tasuta vastavalt direktiivi 2004/38/EÜ¹ artikli 5 lõikele 2;
27. **Vedaja vastutus:** seadma sisse reisijaid käsitleva eelteabe automaatse suunamise süsteemi, et vältida andmete mitteautomaatset töötlemist ja parandada piiril tehtavate kontrollide kvaliteeti;

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 64/221/EMÜ, 68/360/EMÜ, 72/194/EMÜ, 73/148/EMÜ, 75/34/EMÜ, 75/35/EMÜ, 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/96/EMÜ (*ELT L 158, 30.4.2004, lk 77*).

28. **Vedaja vastutus:** tagama, et võetakse kõik vajalikud meetmed, mis kohustaksid lennuettevõtjaid edastama reisijaid käsitlevat eelteavet, et kontrollida isikuid välispiiridel, ning kohaldama karistusi nendele äriühingutele, kes ei täida nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivis 2004/82/EÜ¹ sätestatud õiguslikku kohustust, näiteks kehtestades lennuettevõtjatele rakendussuunised ja kindlama trahvisüsteemi juhuks, kui reisijaid käsitlev eelteave jäetakse järjepidevalt edastamata;
29. **Patrull- ja vaatlustegevus merepiiril:** parandama üksteise naabruses asuvate kohalike ja piirkondlike üksuste koostööd ja olukorratedadlikkust, jagades tõhusamalt teavet vahendite positsioneerimise kohta ja muid olukorratedadlikkuse seisukohast asjakohaseid andmeid; parandama kohalike ja piirkondlike üksuste juurdepääsu integreeritud seire-, juhtimis- ja kontrollisüsteemile (SIVICC);
30. **Lissaboni lennujaam:** tagama, et Lissaboni lennujaamas oleks piisav arv piirivalveametnikke, et teha piirikontrolle ja osaleda täiendusõppes;
31. **Lissaboni lennujaam:** parandama teise astme kontrollide korda Lissaboni lennujaamas, et lühendada teise astme kontrolli läbivate reisijate ooteaega;
32. **Lissaboni lennujaam:** tagama, et Lissaboni lennujaama teises terminalis oleksid olemas teise astme kontrolli tegemiseks vajalikud seadmed ja personal;
33. **Lissaboni lennujaam:** tagama, et Lissaboni lennujaamas kasutataks kohustusliku biomeetrilise kontrolli tegemisel viisainfosüsteemi vastavalt Schengeni piirieskirjade artikli 8 lõike 3 punktile b;

¹ Nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/82/EÜ veoettevõtjate kohustuse kohta edastada reisijaid käsitlevaid andmeid (*ELT L 261, 6.8.2004, lk 24*).

34. **Lissaboni sadam:** parandama Lissaboni sadamas esimese ja teise astme piirikontrollide tegemise taristut ja seadmeid ning tagama piisava arvu kontrollikabiine, et kontrolle saaks teha tõhusalt.

Brüssel,

Nõukogu nimel

eesistuja
